

Översikt	
Land	Tjeckien
Typ av organisation	Privatägt mikroföretag
Antal anställda	2
Klassificering	Lovande exempel
Investering	Små investeringsbehov
Aktivitetstyp	Produktdesign från avfallsmaterial
Nyckelord	Uppcycling/Återanvändning

www.zaspas.cz

Sammanfattning

ZasPas är ett tjeckiskt upcyclingföretag som specialiserar sig på att omvandla bilavfall, särskilt säkerhetsbälten och krockkuddar, till högkvalitativa, moderiktiga produkter som väskor och accessoarer. ZasPas erbjuder hållbar design och hantverk, där råmaterial som vanligtvis skulle hamna på soptippar återanvänds till trendiga, hållbara produkter.

ZasPas samarbetar med bilföretag för att uppcykla säkerhetsbälten och krockkuddar, och anställer sedan lokala hantverkare för att tillverka produkterna, vilket säkerställer att hela produktionskedjan är hållbar och stöder lokalsamhället. Företaget minskar inte bara avfall utan stärker också hantverkare genom rättvisa arbetsmetoder och ger konsumenter miljövänliga alternativ till massproducerade varor.

Källa: ZasPas, www.zaspas.cz

Bakgrund och ursprung

Idén till ZasPas föddes sommaren 2012, när grundaren Tereza, arkitekt, kreativ grafisk formgivare och designer, fick höra av en vän – som ägde och drev en bilskrotning – om det olyckliga ödet för kasserade säkerhetsbälten. Tereza blev slagen av detta slöseri med hållbart, högkvalitativt material och inspirerades att hitta en ny användning för säkerhetsbälten. Medan de flesta material från bilvrak kan återanvändas, hamnar säkerhetsbälten oundvikligen i förbränningsanläggningar. Hon designade och sydde sin första handväska för hand.

Med stöd av sin sväger Michal och nära familjemedlemmar bestämde sig Tereza för att ta idén vidare och så småningom utveckla den till ett fullskaligt bolag. Detta ledde till grundandet av ZasPas. Tereza tilldelades också första plats i en regional tävling "Rozjezdy roku" (på svenska "Årets nybörjare") i Pardubice-regionen.

Relevans för hantverkssektorn

Företaget är kopplat till hantverkssektorn genom att bevara traditionellt hantverk och skapa högkvalitativa produkter genom skickligt hantverk. Genom att återvinna bilavfall betonar ZasPas vikten av att skapa produkter med lång livscykel och erbjuder lokala hantverkare en möjlighet att arbeta med återanvända material.

Materialfokus - typ av avfallsmaterial

Produkterna är till 95 % tillverkade av återvunnet material, närmare bestämt säkerhetsbälten från bilar som har skadats i bilolyckor eller övergivits på skrotgården.

Bilbälten tillverkas huvudsakligen av polyesterväv, vilket väljs för sin kombination av styrka, hållbarhet och lätt elasticitet. Vävbandet är vanligtvis 5–7,5 cm brett och vävt i ett specifikt mönster för att maximera draghållfastheten. Vävbandet tillverkas oftast av polyester, vilket ersätter nylon som användes i tidigare säkerhetsbälten. Säkerhetsbälten innehåller också en upprullningsmekanism gjord av en fjäder och en metallisk låsmekanism (vanligtvis av stål). Sätesspännen och spärrplatta är vanligtvis gjorda av metall med plastöverdrag.

Polyestern som används i säkerhetsbälten genomgår speciella behandlingar för att öka dess motståndskraft mot nötning, värme och kemikalier, eftersom det resulterande materialet måste motstå tusentals kilon av kraft under en krock samtidigt som det förblir bekvämt för daglig användning. Detta är fördelaktigt för dess vidare återanvändning i väskor och mode, vilket gör produkterna mycket hållbara.

Målgrupper

- Miljömedvetna konsumenter
- Modemedvetna individer
- Designentusiaster som värdesätter hållbarhet och unikt hantverk.
- Eftersom produkterna har en stark koppling till bilindustrin är bilentusiaster och entusiaster samt arbetare och anställda inom bilindustrin också den huvudsakliga målgruppen.

Involverade intressenter

- Materialleverantörer: Biltillverkare och lokala återvinningscentraler.
- Designpartners: Lokala modedesigners och hantverkskollektiv.
- Medlemmar i samhället: Hantverkare och konsumenter som stöder hållbara metoder och köper produkterna.
- Säljare: Entreprenören har en egen e-butik men samarbetar även med utvalda modebutiker i Prag och Wien. Hon deltar även i olika pop-up-designmarknader i Tjeckien, som till exempel DyzajnMarket.

Involverade yrkesverksamma och deras roller

- Designers: Övervakar den kreativa omvandlingen av bilavfall till bärbara eller funktionella produkter.
- Hantverkare/Tekniker: Utför produktionen, inklusive tillskärning, sömnad och efterbehandling.

Grundläggande byggstenar

Kunskap om avfallsmaterial

ZasPas kräver djupgående kunskaper om egenskaperna hos biltextilier och plaster. Deras process innefattar att förstå säkra hanterings-, rengörings- och bearbetningstekniker, vilket säkerställer att de återvunna materialen är både högkvalitativa och hållbara.

Gröna entreprenörskapfärdigheter

Företaget visar gröna entreprenörsförmågor genom att identifiera en nischmarknad för återvunnet mode, följa miljöregler och utforma skalbara affärsmodeller. Deras metoder fungerar som en ritning för att integrera hållbarhet och lönsamt företagande.

Kreativitet och innovativa lösningar

ZasPas är ett utmärkt exempel på kreativitet inom upcykling, där de förvandlar industriavfall till moderiktiga produkter. Deras estetiska integration av robusta texturer härledda från fordonsindustrin i eleganta designer återspeglar ett innovativt tillvägagångssätt för hållbar design.

Implementation av modellen

Processen i praktiken

Processen börjar med en resa till skrotgården, där kasserade säkerhetsbälten från uttjänta fordon samlas in. ZasPas-teamet väljer lämpliga bälten baserat på kvalitet, hållbarhet och färgpotential.

När materialen är valda transporteras de från skrotgården till verkstaden för vidare bearbetning. Banden avskalas sedan manuellt från all återstående metall, plastdelar och fästelement för att säkerställa ett rent råmaterial. Detta följs av en blötlägningsfas i en speciell rengöringslösning, som hjälper till att lossa eventuell envis smuts, oljor eller rester.

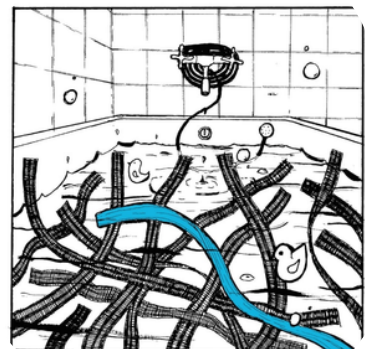
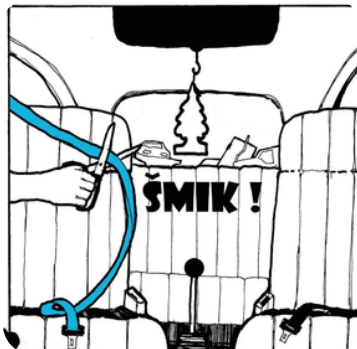
Därefter tvättas remmarna noggrant i tvättmaskin, vilket säkerställer hygien och estetik. Efter tvätt lufttorkas de för att förhindra skador och bibehålla sin strukturella integritet. När remmarna är torra sorteras de efter färg och typ, vilket möjliggör en enhetlig design av slutprodukten.

Nästa steg innebär att skära bältena till önskade former och längder, och i vissa fall fläta eller lägga dem i lager för att skapa en unik textur eller förstärkning. Delarna sys sedan ihop av skickliga sömmerskor, vilket omvandlar råmaterialet till färdiga föremål som väskor, plånböcker eller accessoarer. Varje föremål genomgår en slutlig kvalitetskontroll för att säkerställa att det uppfyller ZasPas standarder, följt av paketering och leverans till kunder. Hela processen är relativt tidskrävande på grund av det noggranna manuella arbetet som krävs i varje steg.

Som ett litet företag förlitade sig ZasPas på praktisk experimenterande och samarbete med skickliga hantverkare snarare än externa konsulter. Deras tillvägagångssätt visar hur traditionella manuella processer och kreativitet kan förvandla bilavfall till funktionella och snygga vardagsprodukter.

Relaterade resurser som har utvecklats

- Tillgång till skrotgård eller skrotupplag för bilar.
- Tvättmaskin
- Stark och kraftfull symaskin och nålar.

Källa: ZasPas, www.zaspas.cz

Slutprodukt

ZasPas erbjuder ryggsäckar, necessärer, handväskor och väskor, magväskor, plånböcker, flätade väskor, spännväskor och färgglada bältesväskor, främst tillverkade av gamla bilbälten. Det som gör deras kollektion verkligt unik är det kreativa namngivningssystemet för varje produkt – modellerna är märkta med lekfulla koder som liknar bilregistreringsskyltar, vilket betyder färgen (3 bokstäver), etiketten på den konkreta produkten i serien (2 siffror) och ett år av produktdesign (2 siffror), till exempel: BLK-48-19 (svart ryggsäck från 2019), BAS-84-18 (svart-silver väska från 2018), BAB-38-13 (svart-brun väska från 2013).

Varje föremål är unikt och återspeglar det ursprungliga materialets historia.

Finansieringskällor för modellen

- Ekonomiskt bidrag från en regional tävling "Rozjezdy roku" som stöds av T-mobile för att kickstarta verksamheten.
- Egen investering och intäkter från sålda produkter.

Innovation, nya metoder eller teknologier som används

ZasPas lyckades skapa en nischmarknad genom att omvandla ett förbisedd och okonventionellt material – begagnade bilbälten – till snygga, hållbara och miljömedvetna accessoarer. I en tid då hållbart mode fick fart men många varumärken fokuserade på textilier, vände sig ZasPas till bilindustrin för inspiration. Varumärket identifierade en lucka på marknaden för robusta, originella produkter som blandar upcycling med design, särskilt tilltalande kunder som värdesätter både funktion och miljöansvar. Genom att betona materialets styrka, historia och unika estetik byggde ZasPas upp en lojal kundbas som uppskattar inte bara kvaliteten på deras väskor och accessoarer, utan också historien bakom varje plagg. Deras förmåga att förena hantverk, humor och hållbarhet gav dem en tydlig identitet och gjorde det möjligt för dem att sticka ut i den myllrande världen av miljövänligt mode.

Hinder och utmaningar

Utmaningarna inkluderar att säkra en konsekvent tillgång på högkvalitativt avfallsmaterial och färgglada säkerhetsbälten, samt att skapa små produkter av säkerhetsbälten (det är svårt att arbeta med ett hårt material under en symaskin).

Produkten är unik men inte för alla, och dess marknadsföring bör därför fokusera på en specifik målgrupp. Att övervinna allmänhetens skepticism mot återvunna produkter är också en utmaning.

Framtidsutsikter

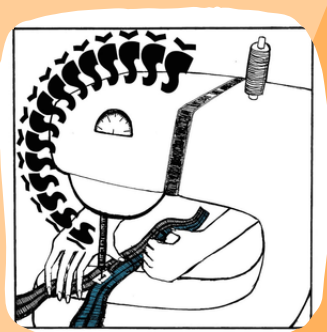
För vidare utveckling skulle företaget kunna söka partnerskap med specifika biltillverkare eller bilhandlare och erbjuda produkterna till sina kunder som tilläggssvaror. Tidigare samarbetade ZasPas med Volvo kring en julklappsutgåva till sina kunder. Samarbeten som detta kan ytterligare stärka varumärkets namn.

Främsta effekterna

- Miljö: Minskning av bilavfall och minskad efterfrågan på jungfruliga material. Hittills har de återvunnet 68 191 meter säkerhetsbälten, vilket motsvarar 4 091 kilo säkerhetsbälten från 8 523 bilar.
- Ekonomiskt: Skapande av nya jobb inom hållbar tillverkning och öppnande av nytt marknadssegment.
- Socialt: Stärkt lokala hantverkare och ökad miljömedvetenhet bland konsumenter.

Kvaliteter och kriterier för att betrakta praktiken som effektiv, ändamålsenlig, hållbar och överförbar

Kvaliteter	
Effektivitet: Hur väl uppnår verksamheten sina mål?	ZasPas uppnår effektivt sina mål genom att omvandla bilavfall till önskvärda, funktionella modeplagg samtidigt som det ökar miljömedvetenheten och minskar det ekologiska fotavtrycket.
Effektivitet: Minimerar verksamheten resurser samtidigt som den maximerar resultaten?	Metoden minimerar resursanvändningen genom optimerad materialbearbetning och en lean-produktionsmodell, vilket säkerställer maximal produktion från tillgängliga avfallsmaterial samtidigt som energiförbrukningen minskar.
Hållbarhet: Bidrar verksamheten till miljöskydd, social jämlikhet och långsiktig lönsamhet?	Genom att upcyclo bilavfall till långvariga produkter bidrar ZasPas till miljöskydd, stöder social jämlikhet genom att skapa lokala arbetstillfällen och främjar en cirkulär ekonomi, vilket säkerställer långsiktig lönsamhet.
Överförbarhet: Är metoderna överförbara i olika sammanhang?	De metoder som ZasPas använder är väl dokumenterade och kan anpassas till andra marknader. Replikering kräver tillgång till liknande avfallsströmmar, grundläggande upcycle-teknik (rengöring, klippning, sömnadsutrustning) och skickliga hantverkare.

Kompetenser som möjliggjort en framgångsrik implementering av modellen

Relevanta kompetenser	
Kunskap	Förståelse för fordonsmaterial, miljöpolicyer och principer för cirkulär ekonomi.
Färdigheter	Teknisk kompetens inom rengöring, skärning, sömnad och designprogramvara.
Attityder	Hållbarhetsorienterat tänkande, kreativitet, anpassningsförmåga och ett samarbetsinriktat tänkesätt.

Utbildningsbehov

- Workshops om upcycling-tekniker och materialvetenskap.
- Kurser om hållbar design och miljöregler.
- Utbildning i digitala verktyg (CAD och online-marknadsföring).

Lärdomar

- Hållbarhet är moderiktigt: Att omvandla bilavfall till exklusivt mode bevisar att miljövänliga metoder kan vara både snygga och funktionella.
- Avfall som resurs: Med kreativitet och tekniskt kunnande kan kasserade material få ett andra liv och bli värdefulla produkter.
- Kontinuerlig innovation: Anpassning är avgörande för att övervinna utmaningar och möta marknadens behov.

Källa: ZasPas, www.zaspas.cz

Referenser / länkar

- www.zaspas.cz
- www.instagram.com/zaspasbags/
- www.seznamzpravy.cz/clanek/magazin-zivotni-styl-upcycling-v-cesku-pero-ze-zubnich-kartacku-nebo-taska-z-bezpecnostnich-pasu-265202